

ЗАВЖДИ ПРЯМУВАТИ ДО СВОЄЇ МРІЇ

Н. А. Боденко, І. І. Гасанова, канд. с.-г. наук

Н. О. Завалипіч, доктор філософії

Державна установа Інститут зернових культур НААН, вул. Володимира Вернадського, 14, м. Дніпро, 49009, Україна

На початку вересня виповнилося 60 років з дня народження кандидата сільськогосподарських наук, старшого наукового співробітника, завідуючої лабораторією селекції ранніх зернових та зернобобових культур Державної установи Інститут зернових культур Національної академії аграрних наук України Віри Пилипівни Солодушко.

Майбутня вчена-селекціонерка народилася 2 вересня 1963 р. в мальовничому селі Курінь Бахмацького району Чернігівської області у селянській родині і вже з дитинства знала ціну вирощеного хліба, допомагаючи батькам по господарству та на літніх канікулах місцевому колгоспу, і розуміла важливість базових знань з агрономії в сільськогосподарському виробничому процесі.

Невипадково, після 8-ми класів навчання в місцевій школі вона вступила до Борзнянського радгоспу-технікуму, який закінчила в 1982 р. з відзнакою і за направленням розпочала свою професійну діяльність на посаді агронома з насінництва в колгоспі «Комунар» Липоводолинського району Сумської області.

У цьому ж році успішно склала іспити до Сумського філіалу Харківського сільськогосподарського інституту ім. В. В. Докучаєва (зараз Сумський національний аграрний університет) на агрономічний факультет. Впродовж навчання цікавилася не тільки практичною агрономією, але й робила перші кроки в науковій сфері, допомагаючи викладачам кафедр рослинництва та селекції сільськогосподарських культур в проведенні польових і лабораторних дослідів. Брала активну участь в роботі наукових конференцій, за результатами яких неодноразово визнавалася однією з кращих студенток.

У січні 1987 р. В. Солодушко з відзнакою закінчила навчання в Сумському філіалі Харківського сільськогосподарського інституту ім. В. В. Докучаєва за спеціальністю вчений агроном і отримала направлення на роботу у Всесоюзний науково-дослідний інститут (нині Інститут луб'яних культур, м. Глухів Сумської області) на посаду молодшого наукового співробітника в лабораторію селекції та генетики конопель. Саме в цій відомій науковій установі, під керівництвом визнаних селекціонерів Г. І. Сенченка, В. Г. Вировця, Л. М. Горшкової, було закладено основи її подальшої наукової діяльності, визначено напрямки та пріоритети в селекційній роботі на найближчу перспективу, метою якої було створення високопродуктивних сортів конопель з пониженим вмістом каннабіноїдних сполук.

Приймаючи до уваги професійні здібності та бажання до поглиблення знань, а також враховуючи принциповість, старанність і наполегливість молодого науковця, керівництвом Інституту луб'яних культур В. П. Солодушко було запропоновано очолити групу селекції південних конопель на посаді старшого наукового співробітника на Синельниківській селекційно-дослідній станції ВНДІ кукурудзи.

Так, починаючи з травня 1987 р., почалося становлення В. П. Солодушко як відповідального науковця та керівника наукового підрозділу. На перших етапах самостійної роботи значну допомогу в організації селекційного процесу молодому науковцю надала відомий

селекціонер Р. Й. Каплунова, яка впродовж тривалого часу займалася селекцією конопель і щиро ділилася своїми знаннями та життєвим досвідом. За короткий час у тісній співпраці, а в подальшому самостійно, було створено та впроваджено у виробництво ряд сортів південних конопель, які характеризувалися високою продуктивністю, якістю вирощеної волокнистої продукції і мінімальним вмістом наркотичних речовин.

У березні 2002 р. успішно захистила кандидатську дисертацію за темою «Створення і використання вихідного матеріалу в селекції сортів південних конопель з відсутністю наркотичних властивостей» і здобула науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.01.05 – селекція і насінництво.

З квітня 2004 р. В. П. Солодушко розпочала наступний етап своєї наукової діяльності – на посаді провідного наукового співробітника у відділі селекції кукурудзи і сорго Синельниківської селекційно-дослідної станції Інституту зернового господарства УААН.

Швидко опанувавши тонкощі селекційної роботи з кукурудзою вона за короткий час стає співавтором декількох гібридів цієї надзвичайно цікавої і важливої культури. Вимогливість до себе, намагання виконати доручені їй завдання з максимальним результатом значно поглибили наукові інтереси, розширили поле селекційних досліджень та більш яскраво розкрили наявний потенціал вже достатньо досвідченого селекціонера.

Бажання до самовдосконалення та підвищення професійного рівня дозволили В. П. Солодушко з розумінням віднестись до пропозиції керівництва дослідної станції продовжити свою подальшу наукову роботу в лабораторії селекції і насінництва зернових культур. Так, починаючи з липня 2006 р., розпочався відлік найбільш тривалого і найбільш плідного творчого періоду в її професійній діяльності науковця-селекціонера. Впродовж доволі короткого часу створення нових сортів вівса, ячменю ярого та пшениці озимої, над чим працював науковий колектив лабораторії, вийшло на якісно новий, значно вищий щабель у своєму розвитку, стало більш системним і наукоємним, що досить швидко позначилося на загальному рівні селекційної роботи та її результатах. За порівняно недовгий термін в Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні було занесено: сорти вівса посівного (ярого) Спурт (2009 р.), Бусол (2010 р.), Стерно (2014 р.), Ірен (2014 р.); сорти ячменю ярого Ілот (2009 р.), Совіра (2010 р.); пшениці озимої Коханка (2014 р.).

У лютому 2007 р. В. П. Солодушко перейшла працювати в Інститут зернового господарства провідним науковим співробітником лабораторії селекції ярих зернових і зернобобових культур з місцем проведення досліджень на Синельниківській селекційно-дослідній станції.

Подальші розробки з селекції ярих зернових культур принесли нові ідеї та сміливі задуми щодо майбутньої моделі того чи іншого сорту, яка б найбільш повно відповідала потребам виробництва і переробної промисловості. У цей час активно розпочалися роботи зі створення голозерних сортів вівса, зернова продукція яких набула значного попиту серед прихильників здорового харчування.

Приймаючи до уваги селекційні здобутки та активну наукову діяльність після захисту кандидатської дисертації, рішенням Атестаційної колегії Міністерства науки і освіти, молоді та спорту України від 10 листопада 2011 р. на підставі ухвали вченої ради Інституту зернового господарства УААН В. П. Солодушко було присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника із спеціальності «Селекція і насінництво».

З січня 2015 р. Віра Пилипівна очолює лабораторію селекції ярих зернових та зернобобових культур ДУ Інститут сільського господарства степової зони НААН (в минулому Інститут зернового господарства УААН, нині – ДУ Інститут зернових культур НААН) і активно працює над створенням високопродуктивних сортів вівса та ячменю ярого. У результаті клопіткої та наполегливої роботи впродовж останнього десятиліття було створено і занесено в Державний реєстр сорти вівса посівного Мусон (2016 р.), Регбі (2016 р.), Малахіт (2018 р.), Аргус (2018 р.), Азамат (2020 р.), Досконалий (2022 р.) та голозерний сорт Родоніт (2020 р.), а також сорти ячменю ярого Арей (2020 р.) і Гіакінт (2022 р.).

В. П. Солодушко є автором та співавтором більше 60 наукових публікацій, має

понад 20 авторських свідоцтв на сорти рослин, занесених до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні. Вона продовжує активну наукову діяльність і своє 60-річчя зустрічає у розквіті фізичних та духовних сил, має небайдужу вдачу і невтомне бажання творити та приносити користь суспільству. Попереду у неї нові перспективи, сорти і досягнення, які спрямовані на реалізацію започаткованих проєктів та вирішення поставлених завдань.

Вагомі наукові здобутки і сумлінна праця В. П. Солодушко відзначені галузевими та відомчими нагородами. Зокрема, грамотами ДУ Інститут зернових культур, управління агропромислового розвитку Дніпропетровської облдержадміністрації, Пам'ятною ювілейною медаллю «100 років НААН України».

Трудовий колектив Державної установи Інститут зернових культур НААН щиро вітає чудову жінку і досвідченого науковця з ювілеєм, бажає міцного здоров'я, нових звершень, творчого натхнення, мирного майбутнього, енергії та наснаги в подальшій діяльності. Нехай доля завжди буде до Вас прихильна і щедра на приємні подарунки, а всі намічені плани збуваються з легкістю та неодмінним позитивним результатом!